

Ecologisch veldonderzoek

Beverdam (even nummers) te Hoevelaken

Vleermuizen, gierzwaluwen en huismus

In opdracht van: BOOT Organiserend Ingenieursburo B.V.

1 november 2022

Behoort bij besluit van
Omgevingsdienst
De Vallei

Kenmerk: 2023W0643
Datum: 19-10-2023

Laneco is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus, brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging.

Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd, gewijzigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van scanning, internet, druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de hierboven aangegeven opdrachtgever en Laneco. Noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander doel dan waarvoor het is vervaardigd.

Laneco is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Laneco. De opdrachtgever vrijwaart Laneco voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Behoort bij besluit van
Omgevingsdienst
De Vallei

Kenmerk: 2023W0643
Datum: 19-10-2023

Colofon

© 2022 Laneco / BOOT Organiserend Ingenieursburo B.V.

Tekst en samenstelling:

Tweede lezer:

Projectnummer: 164.22.03

In opdracht van: BOOT Organiserend Ingenieursburo B.V.

Wijze van citeren: (2022). *Ecologisch veldonderzoek Beverdam (even nummers) te Hoevelaken*. Laneco, Ede.

INHOUD

1	INLEIDING	4
1.1	AANLEIDING	4
1.2	GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEOOGDE INGEPEN	5
2	SOORTBESCHRIJVING	7
2.1	VOGELS MET EEN JAARROND BESCHERMDE NESTPLAATS	7
2.2	VLEERMUIZEN.....	8
3	ONDERZOEKSVRAAG EN METHODE	9
3.1	ONDERZOEKSVRAAG	9
3.2	ONDERZOEKSMETHODIEK.....	9
3.3	ONDERZOEKSRONDES.....	11
4	ONDERZOEKSRISULTATEN	12
4.1	VOGELS MET EEN JAARROND BESCHERMDE NESTPLAATS	12
4.2	VLEERMUIZEN.....	13
4.3	OVERIGE WAARNEMINGEN	16
5	CONCLUSIE EN CONSEQUENTIES	17
5.1	CONCLUSIES EN EFFECTEN	17
5.2	CONSEQUENTIES	18
BIJLAGE 1	WAARNEMINGEN VOGELS	20
BIJLAGE 2	WAARNEMINGEN KRAAMSEIZOEN VLEERMUIZEN OP KAART	21
BIJLAGE 3	WAARNEMINGEN PAARSEIZOEN VLEERMUIZEN OP KAART	22
BIJLAGE 4	LITERATUURLIJST.....	23
BIJLAGE 5	SOORTENBESCHERMING	24

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING

Aan de Beverdam te Hoevelaken (provincie Gelderland) liggen zowel rijtjeswoningen als tweelaags portiekwoningen (zie afbeelding 1; rode contour). De geplande werkzaamheden binnen het plangebied bestaan uit renovatie, dan wel nieuwbouw van de portiekwoningen, aangeduid met even huisnummers.

Uit een door Laneco uitgevoerde quick scan flora en fauna (Hoven, van den, 2021) is geconcludeerd dat aanwezigheid van huismus (*Passer domesticus*), gierzwaluw (*Apus apus*) en de vleermuissoorten – gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*), laatvlieger (*Eptesicus serotinus*) en ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*) – niet kan worden uitgesloten binnen het plangebied.

Afbeelding 1. Globale ligging van het plangebied (rode vlak) aan de Beverdam in Hoevelaken (ondergrond: PDOK Viewer, 2022).

1.2 GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEOOGDE INGREPEN

Het plangebied ligt aan de Beverdam (even nummers) in de bebouwde kom van Hoevelaken. Aan alle zijden wordt het plangebied begrensd door woningen en straten. Tussen de bebouwing ligt relatief veel openbaar groen en er is open water aanwezig.

Het plangebied bestaat uit de woningen met voor- en achtertuinen en aan de achterzijde enkele bomen. De panden binnen het plangebied zijn begin jaren '70 gebouwd en bestaan uit tweelaags portiekwoningen.

De woningen zijn gebouwd met baksteen spouwmuren en een met dakpannen bedekt dak. Begroeiing in de voor- en achtertuinen bestaat uit een combinatie van cultivars en verwilderde planten en struiken. Boomvormers die buiten het plangebied staan zijn overwegend zomereik (*Quercus robur*) en zwarte els (*Alnus glutinosa*). Verdere begroeiing, ook in het plangebied, bestaat onder andere uit cultivars en aangeplante soorten zoals gewone klimop (*Hedera helix*), haagliguster (*Ligustrum ovalifolium*), hulst (*Ilex aquifolium*), veelbloemige roos (*Rosa multiflora*) vlinderstruik (*Buddleja davidii*) en conifeer (*Coniferus spec.*). Tussen de verharding en in rondom het plangebied groeien diverse grassen en kruiden.

De huidige bebouwing zal worden gerenoveerd of gesloopt, de precieze ingreep is bij het schrijven van deze rapportage nog niet bekend. Onderstaande afbeeldingen tonen de huidige situatie.

Afbeelding 2. Indruk van het plangebied. Bovenste rij: foto's van de voorzijde van de panden in westelijke richting; middelste rij: voorkant van de panden in oostelijke richting en het hoekpand; Onderste rij: achterzijde van de panden en het wandelpad aan de achterzijde van de woningen. (foto's: Laneco, 2021).

2 SOORTBESCHRIJVING

2.1 VOGELS MET EEN JAARROND BESCHERMDE NESTPLAATS.

Alle vogels zijn strikt beschermd in de Wet natuurbescherming (Artikel 3.1/3.2 Wet natuurbescherming en Vogelrichtlijn). Aantasting van actief gebruikte nesten is niet toegestaan.

Van een aantal vogelsoorten zijn de nesten en nestlocaties (verblijfplaatsen en leefgebied) het gehele jaar door beschermd. Deze jaarrond beschermde vogelsoorten zijn onderverdeeld in vier categorieën:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil (*Athene noctua*)).
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden (voorbeeld: huismus).
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders (voorbeeld kerkuil (*Tyto alba*) en slechtvalk (*Falco peregrinus*)).
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: ransuil (*Asio otus*)).

De vogels uit deze categorieën zijn meestal zeer honkvast of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar. Door de leefwijze van deze soorten is het niet mogelijk om bij directe verstering van de nesten te voldoen aan de bepalingen uit de Wet natuurbescherming. De lijst van jaarrond beschermde vogels is in september 2009 door het ministerie van LNV gepubliceerd.

2.1.1 Huismus

De huismus is een standsoort in Nederland. De populatie van deze soort is in de laatste tientallen jaren gehalveerd door een afname van geschikt leefgebied en aantal broedplaatsen. De huismus leeft in en nabij menselijke bebouwing, zowel in als buiten de bebouwde kom. Het dier bouwt zijn nest in of tegen bebouwing (bijvoorbeeld in dichte klimop). Er moet altijd voldoende voedsel en schuilgelegenheid (dichte bosschages) nabij de nestplaats aanwezig zijn.

2.1.2 Gierzwaluw

De gierzwaluw is een soort die alleen in de zomer in Nederland aanwezig is. De gierzwaluw is echter erg kritisch ten aanzien van zijn nestlocatie. Alleen tijdens de broedperiode is de gierzwaluw (mannetje en vrouwtje afwisselend) op het nest te vinden. De rest van het jaar vliegt de vogel en rust op thermiek. Het nestmateriaal bestaat uit strootjes en veren die in de lucht worden verzameld. De gierzwaluw is een

erg honkvaste soort die elk jaar naar dezelfde nestlocatie terugkeert. De soort broedt graag in kolonies.

2.2 VLEERMUIZEN

Vleermuizen zijn vliegende zoogdieren die aan de hand van echolocatie hun positie bepalen. Deze nachtdieren verblijven overdag in besloten ruimtes. Vleermuizen worden globaal onderverdeeld in gebouwbewonende soorten en boombewonende soorten. Er zijn echter ook soorten die van beide elementen gebruik maken. Ook is onderscheid te maken in zomer- en winterverblijfplaatsen van de verschillende soorten. Een groot aantal soorten overwintert in bunkers, grotten en kelders. Dit geldt ook voor sommige soorten die 's zomers in boomholten verblijven. Andere soorten vleermuizen verblijven het gehele jaar in gebouwen (spouwmuren, achter gevelbetimmeringen en dergelijke) of bomen (in holten of achter de bast).

Vanaf begin april komen vleermuizen tevoorschijn uit hun winterverblijven. Afhankelijk van het weer verschijnt de ene soort wat later dan de andere. Van half mei tot half juli vormen de vleermuizen kraamkolonies waarin de jongen worden geboren en grootgebracht. De mannetjes verblijven dan apart in kleinere groepen. In het paarseizoen, vanaf half augustus tot september, vallen de kraamkolonies uiteen. Sommige soorten vleermuizen trekken dan uit hun voortplantingsgebied weg, terwijl andere soorten nooit ver vliegen tussen zomer- en winterverblijf. De meeste vleermuissoorten paren in deze periode. Vanaf oktober gaan de verschillende soorten in winterslaap, waarbij de ene soort zich eerder terugtrekt in zijn winterverblijf dan de andere (Helmer, 1987).

De soorten maken vaak jarenlang gebruik van vaste aanvliegroutes tussen verblijfplaats en foerageergebied en volgen daarbij lijnelementen zoals bomenrijen of bebouwing. Het behoud van zulke lijnelementen kan daarom cruciaal zijn voor de instandhouding van het leefgebied.

Alle vleermuissoorten, hun verblijfplaatsen en belangrijke onderdelen van het leefgebied zijn strikt beschermd in de Wet natuurbescherming (artikel 3.5 van deze wet en bijlage IV van de Habitatrichtlijn).

Het nader onderzoek is uitgevoerd naar verblijfplaatsen van de gebouwbewonende soorten gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger en ruige dwergvleermuis.

3 ONDERZOEKSVRAAG EN METHODE

3.1 ONDERZOEKSVRAAG

Het doel van dit onderzoek is om na te gaan of de voorgenomen werkzaamheden gevolgen hebben voor de beschermde soorten huismus, gierzwaluw en diverse vleermuizen; gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger en ruige dwergvleermuis. Wanneer effecten op deze beschermde soort(en) zodanig zijn dat belangrijke onderdelen van het leefgebied of de nest-/verblijfplaatsen (indirect) verloren gaan, dan moet een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor de ingreep worden aangevraagd.

3.2 ONDERZOEKSMETHODIEK

3.2.1 *Vogels met een jaarrond beschermde nestplaats*

Huismus

Conform het protocol van het Netwerk Groene Bureaus bestond het onderzoek naar huismus uit 2 gerichte veldonderzoeken tussen 1 april en 20 juni. De onderzoeken zijn tussen een uur na zonsopgang en een uur voor zonsondergang uitgevoerd door minimaal 1 persoon. Daarbij is geluisterd en gezocht naar de aanwezigheid van huismus en actieve nesten in het plangebied.

Gierzwaluw

Voor het gierzwaluwonderzoek zijn 3 onderzoeksrondes uitgevoerd conform het protocol van het Netwerk Groene Bureaus. Tussen de rondes zaten minstens 10 dagen en de onderzoeksrondes zijn uitgevoerd tussen 1 juni en 15 juli. Een van de rondes is uitgevoerd tussen 20 juni en 7 juli, in de periode dat er jongen zijn. Het onderzoek startte 1 uur voor zonsondergang en eindigde een half uur na zonsondergang. De onderzoeken zijn uitgevoerd door minimaal 1 persoon.

3.2.2 *Vleermuizen*

Het onderzoek is verricht met behulp van een batdetector D240X. De batdetector vertaalt het voor mensen onhoorbare ultrasone geluid van vleermuizen naar hoorbare geluiden. Vleermuizen zijn op naam gebracht door interpretatie van het ritme en de klank van hun sonargeluid, gecombineerd met zichtwaarnemingen van vliegstyl en grootte. De geluiden zijn waar nodig opgenomen en later geanalyseerd in het programma Batsound en/of Batexplorer. Het onderzoek is uitgevoerd conform het meest recente protocol voor vleermuisonderzoek zoals opgesteld door het Netwerk Groene Bureaus (NGB, 2021).

Kraamseizoen

Er zijn 3 onderzoeksrondes uitgevoerd in het kraamseizoen van 2022 om de aanwezigheid van zomerverblijfplaatsen en kraamkolonies te onderzoeken van de soorten gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger en ruige dwergvleermuis.

De drie onderzoeksrondes betroffen 2 avondonderzoeken en 1 ochtendonderzoek. De avondonderzoeken zijn door 4 personen uitgevoerd en het ochtendonderzoek is uitgevoerd door 1 persoon, omdat vleermuizen in de ochtend enige tijd zwermen en dit goed zichtbaar en overzichtelijk is. Het avondonderzoek startte op zonsondergang en eindigde minimaal 2,5 uur na zonsondergang. Het ochtendonderzoek is uitgevoerd van 3 uur voor zonsopkomst tot zonsopkomst. Tussen de avondrondes zat een periode van minimaal 20 dagen. Tussen de ochtendronde en minimaal één avondronde zat een periode van minimaal 20 dagen.

Paarseizoen

In het paarseizoen zijn 2 onderzoeksrondes uitgevoerd om de aanwezigheid van paarverblijfplaatsen te onderzoeken van de gebouwbewonende soorten gewone dwergvleermuis, laatvlieger en ruige dwergvleermuis. Er zijn 2 onderzoeksrondes van elk minimaal 2 uur uitgevoerd. Vanwege de mogelijke aanwezigheid van gewone grootoorvleermuis zijn de rondes verlengd met een half uur.

De onderzoeken zijn minimaal 1 uur na zonsondergang gestart. Eén van de twee rondes is rond middernacht uitgevoerd, vanwege de potentiële aanwezigheid van ruige dwergvleermuis. Tussen deze onderzoeken zat een periode van minimaal 20 dagen. De onderzoeksrondes zijn uitgevoerd door 2 personen. Omdat de bebouwing niet geschikt is als massawinterverblijf door de beperkte inhoud, is het onderzoek hier ook niet op afgestemd.

3.3 ONDERZOEKSRONDES

3.3.1 Vogels met een jaarrond beschermde nestplaats

Huismus

Datum	Start/einde (uur)	Zon op/onder	Wind (Bft)	Temp. (°C)	Weer	Aantal onderzoekers
21/04/'22	09.00-10.00	06.37	2-3	15	Zonnig	1
04/05/'22	10.30-12.00	06.02	1-2	16	Zonnig, licht bewolkt	1

Gierzwaluw

Datum	Start/einde (uur)	Zon op/onder	Wind (Bft)	Temp. (°C)	Weer	Aantal onderzoekers
02/06/'22	20.51-22.21	21.51	0	14	Helder	2
28/06/'22	21.04-22.34	22.04	0-1	18	Helder	1
13/07/'22	20.51-22.23	21.51	2	19	Helder	1

3.3.2 Vleermuizen

Datum	Start/einde (uur)	Periode	Zon op/onder	Wind (Bft)	Temp. (°C)	Weer	Aantal onderzoekers
02/06/'22	21.51-00.21	Kraam-seizoen	21.51	0	14	Helder	4
08/06/'22	02.22-05.22	Kraam-seizoen	05.22	0-1	14	Bewolkt	1
28/06/'22	22.04-00.34	Kraam-seizoen	22.04	0	18	Helder	4
17/08/'22	00.30-02.30	Paar-seizoen	21.00	0	18	Licht bewolkt	2
20/09/'22	23.13-01.13	Paar-seizoen	19.43	0-1	14	Helder	2

4 ONDERZOEKSRESULTATEN

4.1 VOGELS MET EEN JAARROND BESCHERMEDE NESTPLAATS

4.1.1 Huismus

Eerste onderzoeksrunde, 21 april 2022

Tijdens de eerste onderzoeksrunde naar huismus zijn circa 7 huismussen in het plangebied waargenomen. Deze dieren foerageerden in het plangebied. Daarnaast werd in het plangebied door deze dieren nestmateriaal verzameld.

Aan de overzijde van de straat, op de oneven nummers zijn deze dieren invliegend gezien onder de zonnepanelen en onder de dakpannen via de dakgoot. Hierbij zijn minimaal 5 nesten vastgesteld.

Kwetterende mannetjes bleven daarnaast bij de oneven nummers in de dakgoot zitten. Ook in de rest van de omliggende wijk waren huismussen actief.

Tweede onderzoeksrunde, 4 mei 2022

Op 4 mei zijn minstens 10 huismussen waargenomen in het plangebied. Eveneens als bij de ronde op 21 april betrof dit dieren die over het plangebied vlogen, in het plangebied foerageerden of nestmateriaal verzamelden. Er is geen nestindicatief gedrag waargenomen in het plangebied, wel zijn de nesten van 21 april op de oneven nummers bevestigd. Het struikgewas aan de noordzijde van het plangebied dient als rust- en foerageergebied voor huismus.

In de direct omliggende straten zijn minimaal 20 huismussen waargenomen, ook in achterliggende straten zijn huismussen gehoord. Deze dieren vertoonden geen binding met het plangebied.

Overige waarnemingen huismus

Gedurende de onderzoeksrondes naar gierzwaluwen en de ochtendronde van vleermuizen zijn eveneens huismussen waargenomen. Vooral de boom in de voortuin ter hoogte van huisnummer 32 werd hierbij frequent bezocht.

Samenvatting

In het plangebied zijn geen nesten van het leefgebied van huismus vastgesteld. Het groen binnen de voortuinen wordt wel gebruikt als rust- en foerageergebied.

4.1.2 Gierzwaluw

Eerste onderzoeksrunde, 2 juni 2022

Tijdens de eerste onderzoeksrunde naar gierzwaluwen op 2 juni zijn in totaal 18 dieren boven het plangebied waargenomen. Deze vlogen hoog over aan de start van de ronde. Naarmate de avond vorderde verplaatste deze groep zich in westelijke richting, tot buiten het plangebied.

Het plangebied bevat geen nestlocaties van gierzwaluw en de waargenomen dieren hadden geen binding met het plangebied.

Tweede onderzoeksrunde, 28 juni 2022

Tijdens de tweede onderzoeksrunde zijn aan het begin van de ronde gierzwaluwen waargenomen boven de wijk. Deze vlogen hoog over het plangebied, maar vertoonden geen binding met het plangebied.

De totale groep van circa 30 dieren verplaatste zich vooral in westelijke en noordwestelijke richting. Dit gedrag komt overeen met de waarnemingen van de ronde op 2 juni. In het plangebied zijn geen nestlocaties waargenomen.

Derde onderzoeksrunde, 13 juli 2022

De derde en laatste onderzoeksrunde naar gierzwaluwen was op 13 juli.

Van de gierzwaluwen zijn circa 5 dieren hoog overvliegend boven het plangebied waargenomen. 17 andere dieren vlogen buiten het plangebied en hebben hier naar alle waarschijnlijkheid ook nestlocaties, gezien het gedrag gedurende deze en voorgaande rondes. In het plangebied zijn geen nestlocaties vastgesteld.

Samenvatting

In het plangebied zijn geen nestlocaties van gierzwaluwen geconstateerd. Enkele dieren vlogen over en in de directe omgeving van het plangebied. Deze gierzwaluwen hebben geen binding met het plangebied.

4.2 VLEERMUIZEN

De waarnemingen van het onderzoek naar vleermuizen zijn weergegeven op de kaarten in bijlage 2.

4.2.1 Vleermuizen kraamseizoen

Eerste onderzoeksrunde, 2 juni 2021

De eerste onderzoeksrunde in het kraamseizoen betrof een avondonderzoek dat is uitgevoerd door 4 personen. Tijdens deze ronde zijn de soorten gewone dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis waargenomen.

Om 22.10 uur werd de eerste gewone dwergvleermuis foeragerend gezien in het laantje ten zuiden van het plangebied. Om 22.26 uur vloog een gewone dwergvleermuis onder de meest westelijke dakrand aan de voorzijde vandaan. Een derde dwergvleermuis werd eveneens foeragerend in het laantje aan de zuidzijde van het plangebied waargenomen.

In het laantje ten zuiden van het plangebied zijn 3 laatvliegers foeragerend waargenomen vanaf 22.25 uur. De rosse vleermuis vloog over het plangebied om 22.30 uur. Beide soorten vertoonden geen binding met het plangebied.

Tweede onderzoeksrunde, 8 juni 2020

De ronde op 8 juni was een ochtendronde waarbij 4 soorten vleermuizen zijn waargenomen. Het gaat hier om de soorten gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis.

De waarnemingen van gewone dwergvleermuizen betrof in totaal 6 dieren. Deze vlogen over en langs het plangebied, maar vertoonden geen binding met het plangebied zelf. De waarnemingen zijn vooral gedaan in het laantje aan de zuidzijde en over de weg aan de oostzijde waarbij de laatste waarneming is gedaan om 04.41 uur.

Gewone grootoorvleermuis is om 03.27 uur overvliegend waargenomen en is verder niet meer gezien of gehoord. De laatvlieger vloog om 04.46 uur over het plangebied in zuidelijke richting en de rosse vleermuis is 2 maal overvliegend gehoord. Beide dieren vlogen in westelijke richting met de laatste waarneming om 03.43 uur. Van deze drie soorten betroffen het enkele dieren zonder binding met het plangebied.

Derde onderzoeksrunde, 28 juni 2021

De derde en laatste ronde in het kraamseizoen betrof een avondronde. Tijdens deze ronde zijn de soorten gewone dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis waargenomen.

De eerste waarneming van vleermuizen betrof een rosse vleermuis om 22.08 uur, net na zonsondergang. Dit betrof een overvliegend dier zonder binding met het plangebied. Gedurende de ronde zijn in totaal 3 rosse vleermuizen overvliegend waargenomen.

Om 22.14 uur is de eerste laatvlieger waargenomen. Deze vloog van het buiten het plangebied over. Vervolgens bleven 2 laatvliegers boven de zuidwestzijde van het plangebied en het naastgelegen grasveld foerageren gedurende een deel van de ronde.

De gewone dwergvleermuis is vanaf 22.23 uur waargenomen. In totaal foerageerden 10-12 gewone dwergvleermuizen in en naast het plangebied. 2 dieren foerageerden ten zuidoosten van het plangebied en 8-10 dieren ten westen van het plangebied, waarbij ook bij het groen ten zuiden van de woningen in het plangebied werd gefoerageerd.

Samenvatting kraamseizoen 2022

Tijdens het kraamseizoen zijn vier soorten vleermuizen waargenomen, namelijk gewone dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en gewone grootoorvleermuis. De dieren vlogen voornamelijk over of het langs het plangebied. Van 1 gewone dwergvleermuis is een zomerverblijfplaats vastgesteld in het plangebied. Deze verblijfplaats bevindt zich aan de westkant van het plangebied.

Van de waargenomen foeragerende dieren, foerageerden de meeste dieren voornamelijk buiten het plangebied. Waarbij regelmatig dieren bij en rondom het groen ten zuiden van het plangebied zijn waargenomen.

4.2.2 Vleermuizen paarseizoen

Eerste onderzoeksrunde, 17 augustus 2022

De eerste onderzoeksrunde van het paarseizoen betrof een middernachtronde waarin de soorten gewone dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis zijn waargenomen.

De eerste waarneming van gewone dwergvleermuis was om 00.30 uur, direct aan het begin van de ronde. Dit dier is waargenomen bij de woningen ten zuiden van het plangebied. Gedurende de ronde zijn 2 gewone dwergvleermuizen continu met sociale roep waargenomen boven de woonblokken ten noorden en ten zuiden van het plangebied. De precieze locaties van de paarverblijfplaatsen zijn niet vastgesteld.

De laatvlieger is om 01.00 uur waargenomen en rosse vleermuis een halfuur later, om 01.35 uur. Het betrof 1-2 laatvliegers en 2 rosse vleermuizen. Van beide soorten waren het waarnemingen van overvliegende dieren zonder binding met het plangebied.

Tweede onderzoeksrunde, 20 september 2022

De tweede en laatste ronde in het paarseizoen is uitgevoerd op 20 september. Het ging hier om een middernachtronde waarbij enkel de soort gewone dwergvleermuis is waargenomen. Dit betrof een enkel dier dat ten westen van het plangebied langs vloog.

Samenvatting paarseizoen 2022

Tijdens het onderzoek in het paarseizoen zijn de soorten gewone dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis waargenomen. In alle gevallen waren dit dieren buiten het plangebied. Binnen het plangebied zijn geen vleermuizen of verblijfplaatsen van vleermuizen vastgesteld.

4.3 OVERIGE WAARNEMINGEN

Het plangebied en de directe omgeving huisvest een kolonie kauwen. Deze zijn tijdens diverse rondes waargenomen waarbij ze op het dak en in de omliggende bomen zaten of in paartjes voedsel naar hun jongen brachten. Zeker 5 nesten zitten in de, vermoedelijk afgesloten, schoorstenen bovenop de daken in het plangebied.

Binnen en direct naast het plangebied zijn naast de kauwen nog 3 nesten van vogelsoorten aangetroffen. 2 nesten zijn van spreeuwen en 1 nest is van een merel. Bij al deze dieren zijn volwassen dieren met voedsel in- en uitvliegend waargenomen. Het eerste spreeuwnest zit in het midden van de bebouwing waar de verspringsing tussen de panden zit. Het tweede spreeuwnest zit op de meest noordwestelijke hoek onder de dakpannen.

Het merelnest zit in de struiken aan de westzijde van het plangebied.

Alle nesten van vogels zijn weergegeven op de kaart in bijlage 1.

5 CONCLUSIE EN CONSEQUENTIES

5.1 CONCLUSIES EN EFFECTEN

5.1.1 Vogels met jaarrond beschermde nesten

Huismus

Bij gericht onderzoek naar huismus zijn geen nestlocaties in het plangebied aangetroffen. Het groen in de voortuinen aan de noordzijde van het plangebied wordt door huismus gebruikt om te foerageren, te rusten en te kwetteren. In de directe omgeving is alternatief geschikt groen aanwezig voor huismus. Het groen in het plangebied vormt dan ook geen essentieel onderdeel van het leefgebied van huismus. Wel wordt aangeraden om in de nieuwe situatie gelijkwaardig groen aan te leggen om de kwaliteit van het habitat te behouden.

Gierzwaluw

Tijdens het gerichte onderzoek naar gierzwaluw zijn geen nestlocaties van gierzwaluw in het plangebied aangetroffen. Circa 18 gierzwaluwen vlogen hoog over of langs het plangebied. Gelet op het gedrag van de gierzwaluwen, bevinden zich in de directe omgeving van het plangebied nestlocaties. Deze vallen buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden. Voor gierzwaluw zijn er geen effecten te verwachten.

5.1.2 Vleermuizen

In het plangebied is een zomerverblijfplaats van gewone dwergvleermuis aanwezig onder de westelijke dakrand aan de voorzijde. Door de werkzaamheden zal deze verblijfplaats verdwijnen. Vanuit de Wet natuurbescherming dienen mitigerende maatregelen te worden getroffen en er dient een ontheffing te worden aangevraagd.

5.1.3 Overige soorten

Het plangebied bevat diverse nesten van vogels zoals kauwen, spreeuwen en merel. Het betreft in het plangebied 2 nesten van spreeuw in de bebouwing en 2 nesten van merel. 1 nest in de struiken aan de westzijde en 1 nest in de bomen zuidelijk. Spreeuw is een categorie 5 vogel wat betekent dat aantasting van verblijfplaatsen niet is toegestaan als er een negatief effect ontstaat op de populatie. 2 nesten vormen slechts een relatief klein deel van een gehele populatie.

In de directe omgeving is voldoende alternatieve nestgelegenheid aanwezig waar ook vogels zijn gezien en gehoord. De omgeving van het plangebied wordt door de werkzaamheden niet aangetast en blijft hiermee geschikt voor nesten en als foerageergebied. Effecten op populatieniveau worden hierdoor niet verwacht.

Andere beschermde soorten zijn in het plangebied niet aangetroffen.

Effecten in het kader van de Wet natuurbescherming zijn uitgesloten voor soorten anders dan die reeds in dit nader onderzoek zijn beschreven.

5.2 CONSEQUENTIES

5.2.1 Vogels met jaarrond beschermde nesten

Huismus

Bij gericht onderzoek naar huismus zijn geen nestlocaties of ander essentieel leefgebied van huismus in het plangebied aangetroffen. In dit kader zijn er dan ook geen gevolgen vanuit de Wet natuurbescherming.

Gierzwaluw

Tijdens het gerichte onderzoek naar gierzwaluw zijn geen nestlocaties of essentieel leefgebied van gierzwaluw in het plangebied aangetroffen. In dit kader zijn er dan ook geen gevolgen vanuit de Wet natuurbescherming.

5.2.2 Vleermuizen

In het plangebied is een zomerverblijfplaats van een gewone dwergvleermuis aanwezig. Deze verblijfplaats bevindt zich onder de westelijke dakrand aan de voorzijde van het plangebied.

Het plangebied vormt gezien het relatief kleine aantal vleermuizen geen essentieel onderdeel van foerageergebied en is ook geen onderdeel van een vliegroute van vleermuizen. Foerageergebied direct naast het plangebied, vooral aan de zuidzijde zal door de werkzaamheden niet worden aangetast, mits er rekening wordt gehouden met lichtverstrooiing. Vooral lichtverstrooiing richting het groen aan de zuidzijde van het plangebied dient te worden beperkt.

In de directe omgeving van het plangebied zijn 2 paarverblijfplaatsen geconstateerd, beiden van een gewone dwergvleermuis. 1 Deze worden door de geplande werkzaamheden niet aangetast.

5.2.3 Overige soorten

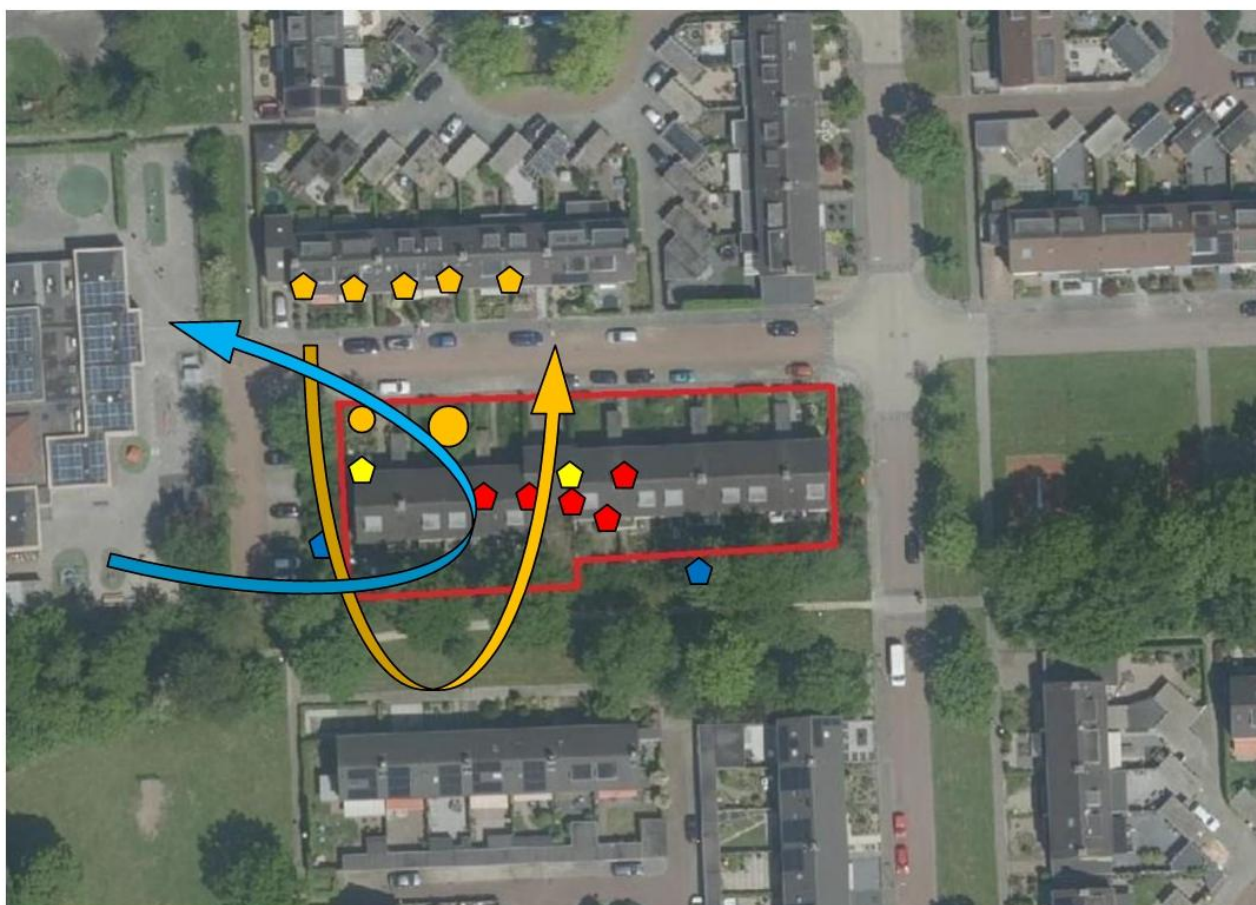
Er zijn waarnemingen van broedvogels gedaan binnen het plangebied. Mits de werkzaamheden worden uitgevoerd buiten het broedseizoen van vogels zijn er ten aanzien van andere soorten geen consequenties voor de geplande werkzaamheden te verwachten. Indien binnen het broedseizoen wordt gestart dient voorafgaand aan de werkzaamheden een gerichte broedvogelcontrole door een ecooloog plaats te vinden om de aan- of afwezigheid van broedvogels te bepalen.

Gedurende de werkzaamheden gelden altijd de algemene voorwaarden uit de Wet natuurbescherming en de Zorgplicht. Er wordt aanbevolen vervangende verblijfplaatsen in en groen om de nieuwbouw te realiseren ter instandhouding van de populatie. Dit kan door:

- Realiseren van vervangende voorzieningen in de nieuwbouw door het inmettelen van kasten of het 2 pannen hoger plaatsen van vogelschroot onder holle pannen.

- Het realiseren van hagen in de voortuinen en erfscheidingen met klimplanten in de achtertuin.

BIJLAGE 1 WAARNEMINGEN VOGELS

●	Foeragerend	-	Huismus
⬠	Nestlocatie	-	Huismus
➡	Overvliegend	-	Huismus
➡	Overvliegend	-	Gierzwaluw
⬠	Nestlocatie	-	Kauw
⬠	Nestlocatie	-	Spreeuw
⬠	Nestlocatie	-	Merel

BIJLAGE 2 WAARNEMINGEN KRAAMSEIZOEN VLEERMUIZEN OP KAART

BIJLAGE 3 WAARNEMINGEN PAARSEIZOEN VLEERMUIZEN OP KAART

▲	Paarverblijfplaats	-	Gewone dwergvleermuis (precieze locatie onbekend)
↗	Overvliegend	-	Gewone dwergvleermuis
↘	Overvliegend	-	Laatvlieger
↗	Overvliegend	-	Rosse vleermuis

BIJLAGE 4 LITERATUURLIJST

Literatuur

[REDACTED] (1987). *Handleiding voor het inventariseren en determineren van Nederlandse vleermuissoorten met behulp van bat-detectors*. Soest, Nederland: Stichting Vleermuisonderzoek (Dr. Leo Bels Stichting).

[REDACTED] (1997). *Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie*. Utrecht, Nederland: KNNV Uitgeverij.

Netwerk Groene Bureaus (2021). *Vleermuisprotocol 2021*.

[REDACTED] (2022), *Quick scan flora en fauna Beverdam (even nummers) te Hoevelaken*. Ede, Nederland: Laneco.

Websites

PDOK Viewer (2022) PDOK. Geraadpleegd in oktober 2022 van www.pdok.nl/viewer/#

Vleermuiswerkgroep Nederland (VLEN). Geraadpleegd in oktober 2022 van <https://www.vleermuis.net>

BIJLAGE 5 SOORTENBESCHERMING

Soortenbescherming is altijd aan de orde. Hiervoor is de Wet natuurbescherming bepalend. De Wet natuurbescherming is gericht op het duurzaam in stand houden van natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna in hun natuurlijke leefomgeving. Deze wet heeft de beschermingsregels, zoals die ook in de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn opgenomen, overgenomen en voor de Nederlandse situatie toegepast.

Deze bescherming is, afhankelijk van het beschermingsregime, als volgt in de Wet Natuurbescherming opgenomen:

Vogelrichtlijn

- Artikel 3.1 lid 1: Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.
- Artikel 3.1 lid 2: Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- Artikel 3.1 lid 3: Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben.
- Artikel 3.1 lid 4 en 5: Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Habitatrichtlijn, Bern bijlage II, Bonn bijlage I

- Artikel 3.5 lid 1: Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
- Artikel 3.5 lid 2: Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.
- Artikel 3.5 lid 3: Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
- Artikel 3.5 lid 4: Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.
- Artikel 3.5 lid 5: Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Nationaal beschermde soorten

- Artikel 3.10 lid 1a: Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen.
- Artikel 3.10 lid 1b: Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.

Artikel 3.10 lid 1c: Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Procedurele gevolgen

De procedurele consequenties zijn afhankelijk van de soorten die door de ingreep worden beïnvloed. Kortweg kunnen drie beschermingsregimes worden onderscheiden:

- *Soorten van de Vogelrichtlijn:*
Dit betreffen alle vogelsoorten die in Nederland als broedvogel, standvogel, wintergast of doortrekker aanwezig kunnen zijn, met uitzondering van exoten en verwilderde soorten, zoals bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn.
- *Soorten van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn:*
Dit zijn alle soorten van onderdeel A van bijlage IV van de Habitatrichtlijn inclusief bijlage II van het verdrag van Bern en bijlage I van het Verdrag van Bonn, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt. In de bijlagen van de Verdragen van Bern en Bonn worden ook vogels genoemd.
- *Nationaal beschermde soorten:*
Dit zijn soorten die genoemd zijn in Bijlage A van de Wet natuurbescherming. Het gaat hier om de bescherming van zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten voorkomend in Nederland.

Een project kan in strijd zijn met de Wet natuurbescherming wanneer een ruimtelijke ingreep direct of indirect leidt tot het aantasten van verblijf- en/of rustplaatsen van de aangewezen, niet vrijgestelde beschermde soorten of hun leefgebied. Afhankelijk van de ingreep en de soort kan dan een ontheffing noodzakelijk zijn. Ontheffingen worden slechts verleend wanneer er geen andere bevredigende oplossing voor de ingreep bestaat, de ingreep vanwege een in de wet genoemd belang dient plaats te vinden en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in gevaar komt. Vaak worden hierbij mitigerende en compenserende maatregelen gevraagd.

Wettelijke belangen

Om een ontheffing te krijgen voor soorten van bijlage IV van de *Habitatrichtlijn* moet worden voldaan aan een van de volgende belangen:

- Ter bescherming van de wilde flora en fauna en instandhouding van natuurlijke habitats.
- Wanneer de volksgezondheid en/of de openbare veiligheid in het geding is.
- Andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.

Om een ontheffing te krijgen voor soorten van de *Vogelrichtlijn* moet worden voldaan aan een van de volgende belangen:

- Wanneer de volksgezondheid en/of de openbare veiligheid in het geding is.
- Wanneer de veiligheid van het luchtverkeer in het geding is.
- Ter bescherming van flora en fauna.

Voor *nationaal* beschermde soorten:

Er is sprake van een bij de wet genoemd belang.

Zorgplicht

De Wet natuurbescherming schrijft voor dat we nadelige gevolgen voor inheemse planten en dieren moeten voorkomen - of ze nu beschermd zijn of niet - en zorgvuldig met onze omgeving om moeten gaan. Deze zorgplicht geldt voor iedereen.